

PATVIRTINTA
Vilniaus Gabrielės Petkevičaitės-Bitės
suaugusiųjų mokymo centro direktoriaus
2017 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-117

MOKINIŲ, VARTOJANČIŲ NARKOTINES, PSICHOTROPINES, KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS, NUSTATYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-966/V-672 „Visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašas“; Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. V-284 „Dėl Lietuvos higienos normų HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“; Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašas“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2007-10-17 d.) ir reglamentuoja mokinių bei nepilnamečių mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimą Vilniaus Gabrielės Petkevičaitės-Bitės suaugusiųjų mokymo centre (toliau vadinama – mokymo centre, Bitės SMC).

1. Mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo tikslas – siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti juos atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti kompleksinę psichologinę, medicininę ar kitą pagalbą mokiniui ir nepilnamečio mokinio šeimai, išvengti neigiamų medicininių, ekonominių, socialinių ir teisinių padarinių, susijusių su narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtu vartojimu.

2. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Ankstyvoji intervencija – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

Apsinuodijimas – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas.

Apsvaigimas – psichikos būsenos ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotinės, psichotropinės, kitos psichiką veikiančios medžiagos.

Medicininė apžiūra – specialių žinių ir reikiamą kvalifikaciją turinčių visų rūšių asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistų, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą, atliekami veiksmai, kuriais nustatoma, ar vaikas vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis.

Narkotinės ir psichotropinės medžiagos – gamtinės ar sintetinės medžiagos, kurias įrašytos į narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, patvirtintus sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 (Žin., 2000, Nr. 4-113).

Psichiką veikiančios medžiagos – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal 10-osios redakcijos Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK-10), pradėtą naudoti vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro 1996 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 542 (Žin., 2001, Nr. 50-1758).

Sveikatos priežiūros paslaugos – mokinio sveikatos būklės vertinimas, psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostika, gydymas ir slauga.

II. DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ ĮTARUS MOKINIŲ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS ORGANIZAVIMAS MOKYMO CENTRE

3. Mokyimo centro pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad Bitės SMC lankantis mokinys ar nepilnametis mokinys mokyimo centro teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai mokyimo centro vadovą ar jo įgaliotus asmenis, psichologą ir/ar klasės kuratorių.

4. Mokyimo centro vadovas ar jo įgalioti asmenys, esant šio Aprašo 3 punkte nurodytoms aplinkybėms:

4.1. nedelsdami informuoja nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

4.2. informuoja mokinį, nepilnamečią mokinį ir nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

4.3. informuoja mokinį, nepilnametį mokinį ir nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

5. Mokymo centro pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad mokymo centrą lankantis mokinys Bitės SMC teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

5.1. suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;

5.2. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

5.3. nedelsdami informuoja apie tai mokymo centro vadovą ar jo įgaliotus asmenis;

5.4. mokymo centro vadovas ar jo įgalioti asmenys apie įtarimą, kad nepilnametis mokinys yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ir gyvybei gresia pavojus, skubiai informuoja apie tai nepilnamečio mokinio atstovus pagal įstatymą;

5.5. užfiksavus apsinuodijimo alkoholiu, tabaku ir (ar) kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis atvejus, mokymo centre esantis psichologas, Mokinio gerovės komisija vykdo alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų prevenciją, pateikia nepilnamečio mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją, kur kreiptis pagalbos.

6. Pagalbą direktoriui teikia Mokinio gerovės (MGK) komisija.

6.1. Mokinio arba nepilnamečio mokinio elgesys kartu su mokinio atstovais aptariamas Mokinio gerovės komisijos posėdyje numatant tolimesnius mokinio elgesio korekcijos veiksmus.

6.2. Įvykus situacijai, kai mokinys buvo apsvaigęs ar apsinuodijęs nuo psichoaktyviųjų medžiagų, atskirose klasėse ir tarp darbuotojų mokymo centro psichologas rengia pokalbį apie tai, kas įvyko.

7. Mokymo centro vadovas:

7.1. užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, skirta mokiniams, vartojantiems narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, teikiama pagalba nepilnamečiams mokiniams, vartojantiems šias medžiagas, plėtojamas įstaigų tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis;

7.2. supažindina darbuotojus ir mokinius su šio Aprašo nuostatomis.

III. SKYRIUS

MOKINIŲ DAIKTŲ PATIKRINIMAS

8. Bitės SMC darbuotojas, kilus pagrįstiems įtarimams, jog mokinys gali turėti draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų, nedelsdamas apie tai informuoja mokymo centre dirbantį socialinį pedagogą, direktorių ar jo įgaliotus asmenis.
9. Mokymo centro direktorius ar jo įgaliotas atstovas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.
10. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Bitės SMC darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas ar psichologas, direktoriaus pavaduotojas ar jo įgaliotas atstovas.
11. Paaiškęjus, kad mokinys turi psichiką veikiančių medžiagų, apie tai nedelsiant informuojami nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.
12. Jei nepilnametis mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojami nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir jie kviečiami atvykti į Bitės SMC.
12. 1. Jei suaugęs mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.
13. Nepilnamečio mokinio tėvams nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų psichiką veikiančių medžiagų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.
14. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, mokymo centro direktoriaus ar jo įgalioto asmens.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Medicininė apžiūra atliekama ir kitos reikiamos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigose Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
16. Asmens sveikatos priežiūros specialistai, nustatę, kad nepilnametis mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, informuoja nepilnametį mokinį ir jo atstovus pagal įstatymą apie tai ir apie

institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias atitinkamą medicininę, psichologinę, socialinę, teisinę pagalbą.

17. Informacija apie nepilnamečius mokinius, vartojančius narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, arba nepilnamečius mokinius, turinčius priklausomybę nuo šių medžiagų, turi būti disponuojama tiek, kiek reikalinga vaiko teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant vaiko teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
